

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 203

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

IX METAI

IŠ ATSIMINIMŲ APIE JURGĮ BALTRUŠAITĮ

Jurgis Baltrušaitis, kai tik atvažiuodavo iš Maskvos į Kauną, dažniausiai susitikdavo su rašytojais. Kas pažinojo Jurgį Baltrušaitį, žino, kad šis mūsų žymusis poetas buvo tik retkarčiais kalbus, ir tada jau pasakodavo labai įdomiai ir nepaprastai vaizdžiai. Šiaip jis buvo nekalbus, mėgstas patylėti ir tēmyti ką kiti kalba. Bet ir tais atvejais jo trumpos pastabos būdavo ypatingai vaizdžios ir nelikdavo nepastebėtos.

Vieną kartą Jurgis Baltrušaitis atėjo į savotiškai pagarsėjusią Konrado kavinę Laisvės alėjoje. Ši kavinė anksčiau, kai dar jos nepamėgo įvairios „poniusenos-kau-nietės“ ir kol ši kavinė nebuvo pasidariusi paprastu pletkų lizdu, kuriame spietės margo plauko dykaduoniai, — ši kavinė buvo lietuvių rašytojų, dailininkų ir žurnalistų susirinkimo vieta. Vidudieniais paprastai publikos būdavo maža. Ir rašytojai, kur kamputyje susimetę, „kavą su citrina“ gerdami, jaukiai jautėsi. Tas pats vienas Juozas Albinas Herbačiauskas ko buvo vertas! Bet ir visi kiti ten susirinkusieji, kaip sakoma, „buvo ne pėsti“. Tad trumpa tarp dienos darbų pertrauka pas Konradą visados būdavo įdomi.

Prie poros sudurtų apskritų marmurinių staliukų sėdėjo Vincas Krėvė, Balys Sruoga, Faustas Kirša, J. A. Herbačiauskas, Kazys Binkis ir dar pora asmenų. Ateina Jurgis Baltrušaitis. Šypsos, tenka manyti, neblogoje nuotaikoje. Pirmas klausimas, kuriuo sutiko kauniškiai rašytojai Jurgį Baltrušaitį, buvo jiems aiškiai įdomus:

— Kas dedasi Maskvoje, kaip gyvena rusų rašytojai?

Atsimenu, kad šių eilučių autorius, norėdamas, kad J. Baltrušaičiui būtų parankiau pradėti mums pasakoti apie rusų rašytojų gyvenimą, paklausė jo nuomonės apie tuo metu pasižymėjusį jauną rašytoją Olešą, kuris išsiskyrė iš daugumos propagandine makalaturā besiverčiančių, savo palinkimu psichologinei analizei ir stipriū rašytojišku temperamentu.

— Įdomus rašytojas, — atsakė J. Baltrušaitis. — Bet ne „jų“.

Ir teisingas buvo J. Baltrušaičio sprendimas. Rašytojas Oleša, atkreipęs į save dėmesį pradžioje, vėliau nuščiuvo ir dabar tebėra valdančiųjų nemalonėje. J. Baltrušaitis jau tuomet įspėjo, kad šis rašytojas ne „jų“.

O toliau J. Baltrušaitis, kalbėdamas apie rusų rašytojų gyvenimą, gausiai pasakojo ir apie atskirus asmenis ir bendras nuotakas. Ypatingai įstrigo galvon jo puikiai pa-vaizduotas rusų rašytojų priėmimas pas Staliną.

Maskvoje nuolatos kartodavosi ta pati istorija: kuri nors grupė įgauna įtaką ir visiems diktuoja savo valią ir nuomones. Tada jau pasidaro daugumai rašytojų neįmanoma nei gyventi, nei dirbti. Kalbamu momentu kaip tik buvo įsigalėjusi kritikos žurnalo „Na Postu“ (Sargyboje) grupė. Jei tik šiai grupei nepatikdavo naujai pasirodžiusi knyga, ją sumaišydavo su žeme. Šios grupės paniekintas autorius negalėjo tikėtis, kad jo knygą Gosizdatas (Valstybinė Leidykla) išleistų. Kantrybės netekę rašytojai sumanė prašytis pas Staliną. Kaip sakoma, skęstantis už skustuvo griebiasi.

Susirinko į Kremlių žymiausieji rašytojai. Stalinas juos priėmė caro stiliume — at-

seit, stačius, didžiulėje salėje. Su palydovais Stalinas ėjo paliai išsirikiavusių rašytojų eilę, sveikinosi ir darė savo lapidarinės pastabas.

Rašytojams nepavyko iškelti rūpimą klausimą, kaip suvaldyti sužvėrėjusius kritikus. Stalinas pats vis kalbėjo ir mokė. Rašytojai savo tikslo nepasiekė, bet jų atsilankymas nenuėjo veltui: jie pamatė kokia mizerija yra pats Stalinas, kaip jis menkai nusimano literatūros klausimuose. Dauguma jo pastabų buvo visiškai banalios, nereikšmingos ir nieko nesakančios.

Jurgis Baltrušaitis būdingai pamėgdžiodamas Stalino rusų gruzinišką tarmę, pa-vaizdavo, kaip jis Rašytoją Gladkovą mokė:

— Draugas Gladkovai, kiek laiko savo paskutinę knygą rašei?

Šis paskubom atsakė:

— Pusantrų metų, Josifai Visrionovičiaui.

— Maža rašei, reikėjo trejus metus rašyti, būtų geriau.

O pabaigoje visiems rašytojams kaippo didelę naujieną dar pasakė:

— Neseniai skaičiau anglų rašytoją Shakespearą. Puikus rašytojas. Mokykitės rašyti pas jį...

Ir Stalinas taip rimtai kalbėjo, tarytum rašytojams būtų naujiena, kad Shakespearas tikrai didėlis kūrėjas.

Ir visos kitos Stalino pastabos buvo panašaus stiliaus. Stalinas, tikėdamas, kad visus gali mokyti, išdidžiai aiškino, ko pats faktiškai nenusimanė. Rašytojai vėliau spiaudės, kad jiems nepavyko Staliną įtikinti, jog jie susirinko ne tam, kad nusi-lenktų jam, kuo jis visą priėmimo laiką tikėjo, bet kad praskaidrintų savo liūdną būklę.

* * *

O čia štai ištrauka iš rusų muzikologo L. Sabaniejevo atsiminimų.

Mes labai maža žinių turime apie Jurgio Baltrušaičio gyvenimą Maskvoje. Tik žinome, kad jis būdamas lietuvis, bet rašydamas rusų kalba pasiekė aukščiausio pripažinimo ir buvo laikomas vienu didžiausių „rusų rašytojų“. Dar daugiau: jis buvęs rusų kalbos ir literatūrinio stiliaus nepaneigiamas ekspertas.

Bendrais bruožais žinoma, kad Jurgis Baltrušaitis artimai gyveno su žymiausias rusų rašytojais ir visuomenininkais. Ne tik jo poezijos knygos buvo Rusijoje plačiai mėgiamos ir skaitomos, bet jis rusams buvo išvertęs daugybę pasaulinės literatūros kūrinių. Jo vertimai taip pat buvo laikomi pavyzdiniais.

Įdomu pažvelgti į kasdienę J. Baltrušaičio būklę Maskvoje, kada dar jis nebuvo Lietuvos įgaliotas ministeris, o tik literatas.

M. ŠILEIKIS — Poilsis

Vienas būdingas vaizdas. L. Sabaniejevas rašo.

„Poetai simbolininkai turėjo savo globėją ir savo knygų leidėją S. Poliakovą, Maskvos turtuolį. Jo pinigais buvo leidžiamas žurnalas „Viesy“ (Svarstyklės) ir jo finansuojama buvo leidykla „Skorpion“.

S. Poliakovas turėjo prie viešbučio Metropol savo biurą. Ten susirinkdavo dauguma žymesniųjų Maskvos poetų. Dažniau negu ką kitą ten sutikdavai Jurgį Baltrušaitį, Briusovą, Balmontą.

„S. Poliakovo biuras turėjo du kambarius, pilnus knygų, žurnalų ir šiaip popieriaus. Paprastai poetai sėdėdavo antrame kambaryje, kur knygų spintos lentynose šeimininkas mėgdavo laikyti be pačių knygų ir vyną, o taip pat konjaką. Iš tos spintos būdavo išimama bonka vyno ir tiek stiklinių, kiek buvo akivaizdoje svečių. Už rimtos išvaizdos tomų slėpėsi dešra, kumpis, sūris ir kitoki užkandžiai. Dažnokai, kai susirinkdavo tinkama kompanija, prasidėdavo „draugiškas pašnekesys“. Pats šeimininkas, o taip pat Baltrušaitis, labai mėgdavo panašius subuvimus. O mane draugas Baltrušaitis, paprastai buvo mažiausiai kalbus iš visų mano sutiktų žmonių, jis galėdavo išbūti svečiuose trejetą valandų ir nepasakyti nė vieno žodžio. Bet tokių pašnekesių metu Baltrušaitis pagyvėdavo ir pasidarydavo įdomiausias pokalbininkas. Jis pasakydavo tikrai gilių minčių, o jo pastabos sudomindavo visus.

„Balmontas buvo nemažesnis panašių pokalbinių mėgėjas, bet kai jis išgerdavo alkoholio, tai netrukus pergyvendavo krizę. Ir šiaip jau Balmontas būdavo išdidus ir pasipuikinęs, o jau išgėręs jis pasidarydavo tiesiog nepakenčiamas. Jo veidas atrodydavo teatrališkai žiaurus, tarytum jis vaidindavo kažkokio kraugerio vaidmenį.

„Vieną kartą nusakyto pobūdžio pašnekesio metu Balmontas pasirinko Baltrušaitį savo pikto, pilnų pagiežos pastabų objektu. Baltrušaitis, žinodamas savo draugo palinkimus, atkakliai tylėjo. Balmontas galutinai įsiuto ir, kreipdamasis į mane, pasakė:

— Klausyk, muzikantai... Atpalaiduok mane nuo to svetimšalio...

Bet ir į šį Balmonto netaktą niekas nereagavo. Tai buvo vienintelis būdas neplėsti gaisro. Tada Balmontas bildėdamas atsistojo ir dramatiškai padeklamavo:

— Mūsų keliai ne vienodi... — ir jis triukšmingai išėjo.

— Jame glūdi, — vėliau pasakė Baltrušaitis, — provincijos tragikas...

Tai ir visas L. Sabaniejevo nupieštas vaizdas.

(Tęsinys 2-am psl.)

(Tęsinys iš 4-to pusl.)

nės padėties netiko, nors rūmai buvo visų tinkamiausi.

Diepholzas buvo pasirinktas dar ir todėl, kad čia tebebuvo nemaža lietuvių bendruomenė, o netoliese, Wehne ties Oldenburgu, irgi buvo nemažas lietuvių susitelkimas. Pirmieji pasitarimai su Žem. Saksonijos krašto valdžios įstaigomis irgi parodė jų palankumą lietuvių projektui. Diepholze buvo valdžios apmokami keturi lietuviai mokytojai, be to, buvo dar du laikini etatai, kuriuos, nors pradžioje, tos pačios gimnazijos reikalui galima buvo išnaudoti. Pirmiesiems gimnazijos veiklos mėnesiams ir esamoji mokytojų sudėtis buvo dar pakankama.

Tokių būdu Krašto Valdyba nutarė gimnaziją steigti arba, teisingiau pasakius, steigti prie jau veikiančios gimnazijos bendrabutį ir kvieisti mokinius iš visų Vokietijos kraštų, Diepholze.

II. Pirmieji gimnazijos veiklos mėnesiai

Mokinių skaičius

Diepholzo gimnazijoje steigiant bendrabutį buvo apie 40 mokinių. Paskelbus apie steigiamą bendrabutį ir pastoviai išlaikomą gimnaziją, mokinių skaičius jau pačiais pirmaisiais mėnesiais ėmė kilti, greit pasiekdamas 60, o po kelių mėnesių jau prašokdamas 70.

Šalia šios gimnazijos, kuri buvo pavadinta Vasario 16 vardu, dar kurį laiką veikė progimnazija Wehne lietuvių stovykloje. Bet po poros mėnesių progimnazijai darbą nutraukus, dauguma mokinių iš ten persikėlė į Vasario 16 gimnaziją. Jos mokinių skaičius pasiekė jau 90. Pagaliau, pirmaisiais mėnesiais, neturint tam pakankamų lėšų, didesnio mokinių skaičiaus nebūtų buvę galima bendrabutin priimti ir juos išlaikyti. Tokiu būdu mokinių skaičius augo natūraliai, kartu prisitaikant ir galimybėms juos išlaikyti.

Lėšos

Gimnazijos veiklos pirmųjų mėnesių materialinį pagrindą vis dėlto sudarė vokiečių įstai-gų mokamos mokytojų algos, nemokamos patalpos su jau esamu inventorium ir išnuomos bendrabučio patalpos, už kurias pirmuosius mėnesius nuoma nebuvo skaitoma, o ir vėliau nebuvo reikalaujama tuoju apmokėti. Mokytojų algos eidavo į bendrą gimnazijos "katilą". Iš tų sumų laikėsi pati gimnazija ir buvo, nors ir labai vargingai, atlyginami gimnazijos mokytojai.

Paskelbus lietuvių bendruomenei užjūryje atsisaukimus gimnazijos ir mokinių išlaikymui aukoti, buvo gauta nuoširdžių atsiliepimų, bet aukos nebuvo gausios ir, kas svarbiausia, nepastovios. Ilgokai užtrukdavo jų persiuntimas. Kartais, siunčiant sumas per kitas organizacijas, buvo sugaistama, o gimnazijai pinigų reikėjo nuo-

lat, — mokinius reikėjo maitinti, žiemą patalpas šildyti ir t. t.

Krašto Valdyba, negaudama pakankamai aukų, pirmaisiais mėnesiais iš savo lėšų skirdavo kartais po 200 ar 300 DM mėnesiui, kartais ir daugiau, ypač, kai reikėdavo daryti didesnius maisto užpirkimus. BALFas jau pradžioje parėmė gimnaziją maistu, — pieno milteliais ir riebalais. Tačiau vaikų maitinimui dar reikėjo visų kitų maisto rūšių. Trūko pinigų kurui nupirkti, pagaliau, tais metais net už pinigus anglių negaudavai. Ir čia Krašto Valdyba padėdavo kuo galėdama, kartais gabendama sunkvežimiu anglis net iš Hannoverio. Augant mokinių skaičiui ir didėjant išlaidoms, buvo prašomos lietuviškosios organizacijos apsiimti išlaikyti bent po vieną mokinį, bet į tą prašymą atsiliepimų per ilgesnį laiką buvo gauta tik keliolika.

Pasirūpinimas ir draša

Tokiomis netikromis materialinėmis sąlygomis gimnaziją pavyko išlaikyti tik dideliu pirmųjų jos mokytojų pasiaukojimu ir Krašto Valdybos pasiryžimu. Nekartą kai kas, nevirties apimtas, jau pagalvodavo apie gimnazijos uždarymą. Jos pastovumu ir jos atžėtimu nelabai tikėjo ir lietuviškosios organizacijos, nors pačiai idėjai pritardavo. Pagaliau buvo gauta pirmoji žymesnė 4,500 DM auka iš VLIKO. Gimnazija pradėjo domėtis ir ją remti, nors ir nežymiais kiekiais, ir tarptautinės organizacijos.

Nežiūrint visų kliūčių, abejonių ir trūkumų, gimnazija pirmaisiais mėnesiais buvo išlaikyta ir tuo būdu padėtas pagrindas jos tolimesniai veiklai bei sutvirtėjimui.

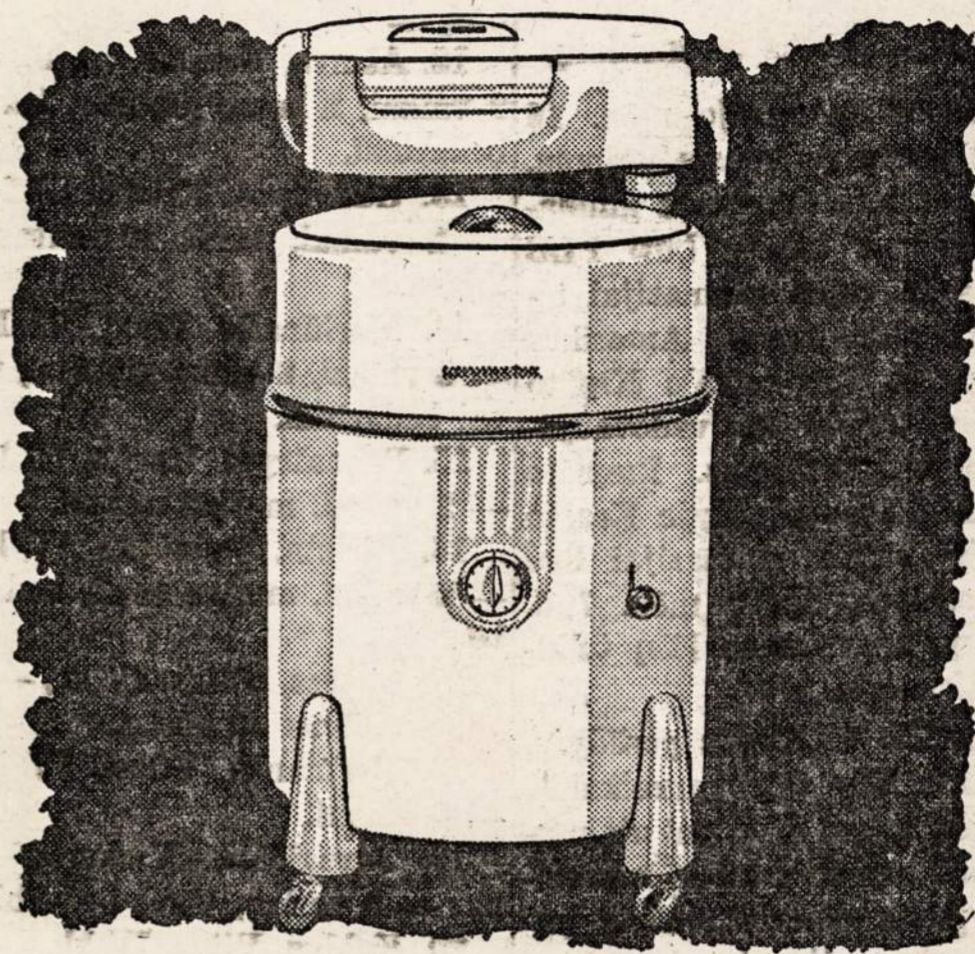
Gimnazijos steigimo vykdymas

Idėja išlaikyti Diepholze lietuvių gimnaziją su bendrabučiu iškilo jau pačiomis pirmosiomis dienomis PLB pagrindais išrinktos Vokietijos Krašto Valdybos tarpe ir tos idėjos vykdymu bu-

(Tęsinys 6-me pusl.)

LOOK! A Washer From KELVINATOR

"WONDER VALUE" WITH DIAL TIMER

The name Kelvinator on a washer means the finest in quality, features, value! It has everything you need for easier, faster washing. Giant tub. Tangle-proof, gentle, agitator action.

And — a dial timer that tells you when the washing's done. Come in and see it today!

ONLY \$169⁹⁵

- Giant-Sized, Porcelain-Finished Tub
- Gentle, Non-Tangling Washing Action
- Dial Timer—Tells When Washing Is Done
- Safety Wringer with 6-Way Touch Release and Automatically Equalized Pressure on Rolls
- Automatic Drain Pump
- Mechanism Lubrication Sealed In at Factory

*Price shown is for delivery to your kitchen.

IT'S TIME TO GET **Kelvinator** and join the Parade to Better Living!

GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE AND FURINTURE CO.

2876 WEST CERMAK ROAD

BISHOP 7-3333

OPEN MONDAY AND THURSDAY NIGHTS

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

Rekordas...

- ★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- ★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekviettą sutaupyttą dolerį
- ★ Aukštus dividendus išmokėjo visada be perstojimo
- ★ Partrauksim jūssų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygtę.

Nelaukit—Pradėkit Taupyti Šiandien!

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų. Kėtvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 8 val. vakaro, Trečiadieniais visai neatidaroma.

AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Vokietijos 7-7747

(Atkelta iš 5 psl.)

vo susirūpinta nuo pirmųjų jos veikimo dienų, taigi, nuo 1950 metų liepos mėn. Gimnazijos su bendrabučiu įkūrimą bevykdant, jos materialinė būklė pasidarė nuolatiniu Krašto Valdybos rūpesčiu. Visais būdais buvo stengiamasi sutelkti jai išlaikyti lėšas ir ją materialiniai paremti.

Penktame Krašto Valdybos posėdyje, 1950 metų rugpiūčio mėn. 18 dieną, dalyvaujant p. p. Pr. Zunde, Erdm. Simonaičiui ir Pr. Karaliui, buvo nutarta sukviesti pirmuosius bendrabutinį jau suregistruotus 30 mokinių.

1950 metų rugsėjo mėn. 16 dienos posėdyje konstatuojama, kad nuolatinis finansinis gimnazijos šaltinis turėtų būti PLB parama ir vajus gimnazijai išlaikyti Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tuo reikalu Krašto Valdyba tariasi su vadovaujamosiomis institucijomis. Rugsėjo mėn. 22 dienos posėdyje Krašto Valdyba skiria gimnazijai 300 DM pašalpos. Spalio mėn. 7 d. posėdyje aptariamas lėšų telkimas užsienyje.

Lapkričio 17 dienos posėdyje, aptariant lėšų telkimo reikalus, numatoma, kad JAV gal atsiras 8,000 asmenų, kurie mėnesiniais pusės dolerio įnašais paremtų gimnazijos ir vargo mokyklų išlaikymą, o taip pat ieškant mecenatų, kurie imtųsi išlaikyti mokinius. Šis Krašto Valdybos sumanymas vėliau pasirodė įvykdomas, nors kiek kitonišku būdu. Gruodžio 8 d. ir 1951 m. sausio 2 d. posėdžiuose skiriamos gimnazijai pašalpos po 200 DM lapkričio ir gruodžio mėn. išlaidoms padengti. Sausio 2 d. posėdyje nutariama gimnaziją pavadinti "Lietuvių Vasario 16 Gimnazija". Sausio 12 d. posėdyje konstatuojamas gimnazijos ekonominių reikalų pagerėjimas, ryšium su gautomis stambesnėmis maisto produktų siuntomis iš BALFo, NCWC ir pavienių aukotojų užjūryje. Tačiau kartu vis dėlto teko atžymėti, kad bendrabučio išlaikymo ir apšildymo vargai neleidžia efektyviai padidinti mokinių skaičiaus.

Pirmieji gimnazijos mokytojai ir mokiniai

1950 m. liepos — rugpiūčio mėn., iki tų metų galo, pirmąją mokytojų sudėtį sudarė: direktorius Pr. Šileika, mokytojai A. Bimbiris, O. Kyzelbachas, E. Krygerienė, A. Vadopalas ir J. Skirpstūnaitė.

Į pirmąją mokytojų sudėtį dar įskaitytini A. Gintautas, tų pat metų spalio mėn. dėl ligos atteistas ir A. Mikalkevičius, rugpiūčio mėn. gale išemigravęs.

Kiek tokia gimnazija su mokinių aprūpinimu buvo reikalinga, pavaizduoja pirmųjų mokinių dalies šeimų padėtis:

1. Jasaitis, Algirdas, I klasės, šeimoje 2 vaikai, motina Tbc.
2. Lidkutė, Rūta, I kl., — 3 vaikai, motina našlė.
3. Revaitė, Elena, I kl., — 3 vaikai, motina našlė.
4. Stankaitis, Bronius, I kl., — 3 vaikai, vienas Tbc, motina našlė.

5. Šulcas, Hermonas, I kl., — 2 vaikai, motina našlė.
6. Ašmytė, Gerda, II kl., — 9 vaikai, 2 lanko gimnaz., tėvas bedarbis.
7. Gydas, Evaldas, II kl., — 4 vaikai, tėvai bedarbiai.
8. Lenertas, Vilius, II kl., — 4 vaikai, tėvas Tbc.
9. Novikaitė, Genovaitė, II kl., — 3 vaikai, 2 lanko gimn., tėvai bedarbiai.
10. Simokaitis, Juozas, II kl., — 2 vaikai, motina našlė.
11. Šneideraitė, Henny, II kl., — 3 vaikai, tėvas 70% nedarbingas.
12. Ašmys, Horstas, III kl., — 9 vaikai, 2 lanko gimnaz., tėvas bedarbiai.
13. Gudaitytė, Krista, III kl., — 2 vaikai, tėvas išstremtas į Sibirą.
14. Mariūnaitė, Rima, III kl., — 3 vaikai, 2 lanko gimnaz., tėvai bedarbiai.
15. Pusdešrytė, Marija, III kl., — 2 vaikai, motina mirusi.
16. Birietis, Vytautas, IV kl., — 2 vaikai, motina našlė, bedarbė.
17. Gustas, Vilius, IV kl., — 6 vaikai, tėvas 52 metų.
18. Hofmanas, Vilius, IV kl., — 6 vaikai.
19. Jurevičius, Verneris, IV kl., — 5 vaikai, tėvai bedarbiai.
20. Koklys, Vitas, IV kl., — 6 vaikai, 3 lanko gimn., tėvai bedarbiai.
21. Timpa, Valteris, IV kl., — 3 vaikai, motina bedarb., tėvas Lietuvoj.
22. Kiaupa, Valteris, V kl., — 9 vaikai, 3 lanko gimn., tėvai bedarbiai.
23. Zandavaitė, Lydija, V kl., — 4 vaikai, motina lig., tėvas bedarbis.
24. Gedgaudas, Mindaugas, VI kl., — 4 vaikai, motina Tbc., tėvas bedarbis.
25. Kazirskis, Povilas, VI kl., — 2 vaikai, tėvai bedarbiai.
26. Koklytė, Danutė, VI kl., — 6 vaikai, 3 lanko gimn., tėvai bedarbiai.
27. Mariūnaitė, Danutė, VI kl., — 3 vaikai, 2 lanko gimnaziją.
28. Markertas, Algirdas, VI kl., — 6 vaikai, 2 lanko gimn., tėvai bedarbiai.
29. Polkytė, Ida, VI kl., — 3 vaikai, 2 lanko gimn., tėvai bedarbiai.
30. Kempka, Vytautas, VII kl., — motina našlė, 15 m. brolis gyvena pas ją.

Iškilmingas gimnazijos atidarymas

Krašto Valdyba 1951 m. sausio mėn. 15 d. posėdyje nutaria rengti Vasario 16 minėjimą Diepholze, sujungiant jį su Lietuvių Vasario 16 Gimnazijos atidarymu ir kviečiant į atidarymą lietuvių, vokiečių, anglų ir kitų tautybių įstaigų bei organizacijų atstovus, pareigūnus ir visuomenės veikėjus. Sausio 10 d. gimnazijos direktorium buvo paskiriamas vietos atsistatydinuso direktoriaus Pr. Šileikos, Dr. Adolfas Palaitis, kuris atidarymo iškilnėse jau atstovavo gimnaziją.

Vasario 16 minėjime ir gimnazijos atidaryme dalyvavo VLIKo pirmininkas, prof. prel. M. Krupavičius, BALFo direktorius Vokietijoje J. Valaitis, Krašto Valdybos pirmininkas inž. Pr. Zundė, Dr. V. Vydūnas. Jie iškilnių metu pasakytomis kalbomis sveikino šią lietuvių švietimo įstaigą, linkėdami jai gražios ateities.

Vokietijos federalinės vyriausybės vardu sveikinimus ir linkėjimus perdavė atvykęs ministerijos tarėjas Dr. Werber, o Žemut. Saksonijos vyriausybės vardu linkėjimus ir paramos pažadus perdavė vyriausybės tarėjas Dr. Geffers. Be to, raštu pasveikino ir perdavė linkėjimus Žemut. Saksonijos švietimo ministeris ir pabėgėlių reikalams

ministeris. Atidaryme dalyvavo ir gimnaziją sveikino taip pat vietos įstaigų pareigūnai, miestų ir apskrities vadovai ir kiti. Suvažiavusiųjų svečių tarpe buvo ir anglų bei tarptautinių šalpos organizacijų atstovai, o raštu sveikinimus perdavė, be kitų, Diplomatinijos šefas Ministeris Lozoraitis — Lietuvos ministerių ir konsularinių atstovų vardu, IRO direktorius generolas Fanshaw, Latvių — Lietuvių Vienybės pirmininkas mag. hist. J. Bračas, estų ir lenkų centro komitetai.

(Bus daugiau)

Pikta, graudu ir liūdna mirti vėliau, kaip mūsų širdies jausmai miršta.

GET THE GAS HEATER BACKED BY \$38,342,000 OF HEATER EXPERIENCE

You owe it to yourself to SEE the SENSATIONALLY BETTER—

Sieglers
PATENTED AUTOMATIC
GAS HEATER

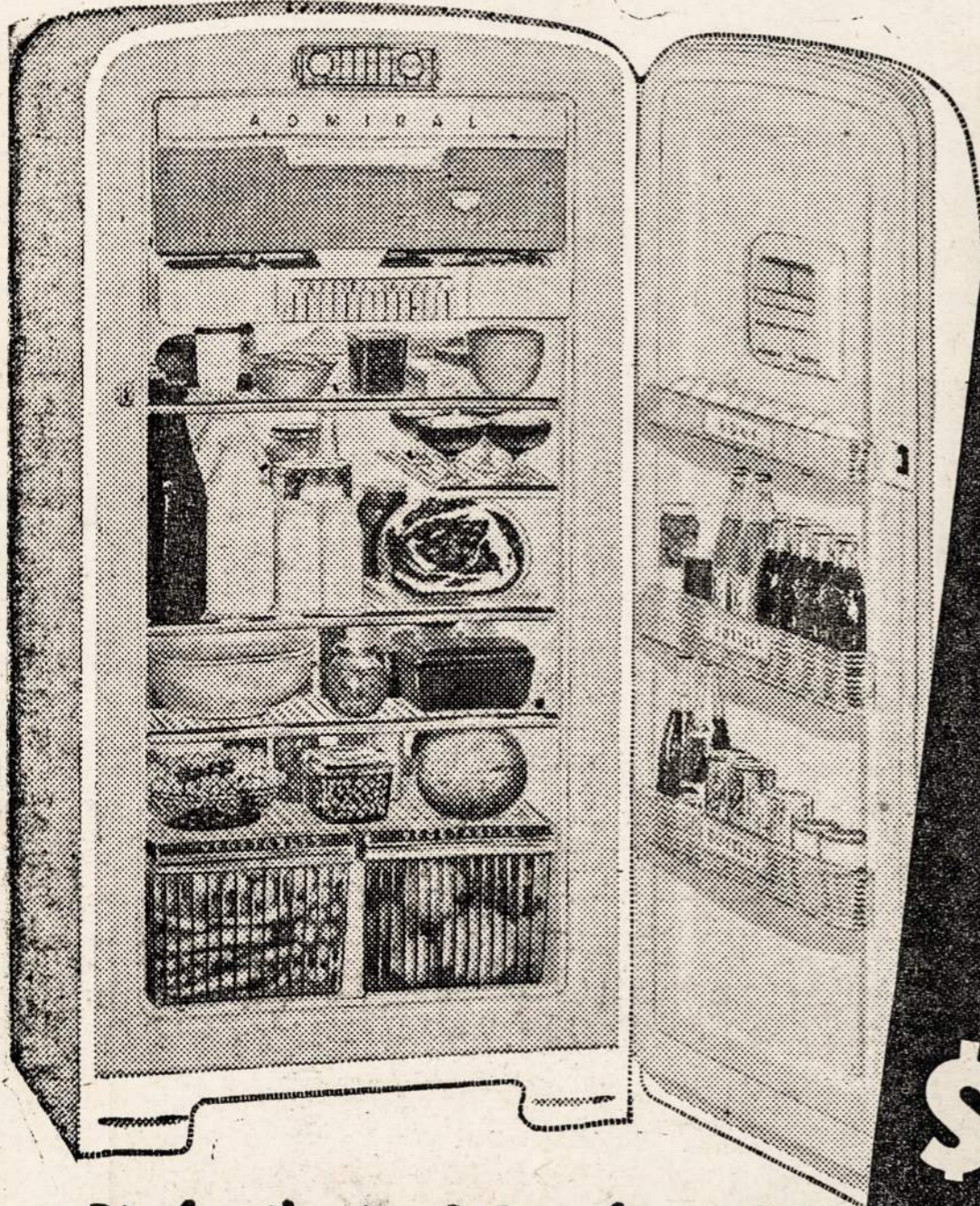
SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 West 51st Street HEMLOCK 4-7095
OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS.

SAVE \$80

Special Combination Offer!

Big family size 9.4 cu. ft. model

Brilliantly new! With Admiral's exclusive Flash Defrosting... fastest, handiest, lowest cost method ever devised. Plus Handy Removable Door Shelves, Butter Conditioner, Full Width Freezer, Adjustable Shelves, Full Length Cold, Extra Deep Crispers, Stainproof Porcelain Enamel Interior. Regularly priced and sold at \$339.95.

Automatic Defrosting
\$339⁹⁵ **Admiral**
 plus this *Osterizer*
REG. U.S. PAT. OFF.
\$40 Liquefier-Blender
BOTH ONLY
\$299⁹⁰

In addition to a "King-Size"
 Trade-In Allowance on
 your old refrigerator

YOU SAVE \$80

New Admiral Refrigerator Model 9C7	\$339.95
Osterizer Blender Fair Traded at	\$ 39.95
TOTAL	\$379.90
YOU PAY ONLY	\$299.90

YOU SAVE \$80

12 KITCHEN AIDS IN 1

Yours for a magical new world of meal-making ease and speed. The original, one and only OSTERIZER. See how it chops, grates, grinds, pulverizes, purees, mixes, liquefies, blends and churns. Recipe book included. Sold nationally—everywhere—at \$39.95.

Admiral

GUARANTEED ELECTRIC

APPLIANCE AND FURNITURE COMPANY

2876 WEST CERMAK ROAD

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Phone BISHOP 7-3333

Širdies operacijos

Neseniai širdis gydytojų chirurgų buvo bijoma liesti. Tai buvo pavojingiausias organas. Dabar gydytojai širdį operuoja ir iš oro ir iš vidaus.

Vienam pacientui, JAV, po reumatinio drugio buvo taip susiaurėjusi širdies anga, kad kraujo apytaka buvo sutrikusi ir žmogus jautėsi blogai. Dr. Harken, panaudodamas aparatą, kuris operacijos metu pavadavo širdį, paciento širdyje padidino angą, sutvarkė širdies vožtuvus ir ligonis pasveiko. Kai kurios širdies vidaus operacijos pradėtos daryti tik paskutiniaisiais keletriais metais. Reikale gydytojai padaro pakeitimus gyslose arti širdies ar plaučių. Yra specialūs įrankiai, kuriais galima užsiūti viduje esančių širdies sienelių skylutes. Kai kurios ligoninės studijuoja galimybes tokias širdis, turinčias skylėtas pertvaras, užtaisyti plastinėmis "sagomis". Neseniai jau buvo padaryta tos rūšies operacija vienai moteriai, kurios, širdies vožtuvui neužsidarant, švirkšdavo atgal kraujas, turįs eiti maitinti organizmą. Gydytojai idėjo į nenormaliai veikiančią širdies pusę plastinį kamuolėlį, kuris, širdies raumenims spaudžiant, užstoja tą skylutę, kraujas beveik normaliai cirkuliuoja ir moteris, pirma vos galėjusi skersai kambarį pereiti, dabar gali kaip reikiant šeimininkės pareigas atlikti. Po operacijos tiesiog į širdį išvirkščinama streptomicino ar penicilino, kad apsaugotų nuo užkrėtimo. Dabar jau daromos tokios širdies operacijos, kurios prieš kelerius metus buvo tiesiog neįmanomos. ("Žinios")

IR VĖL — DAUGIAUSIA APIE MOTERIS

Kabareto šokėja, pas gydytoją įeidama:

- Daktare, noriu išsiskiepyti.
- Ar į ranką?
- Dėl Dievo meilės, ne! Bus žymu ir kenks grožiui.
- Tai gal į koją?
- Taip pat ne. Juk esu šokėja.

— Belieka tad... slapčiausia iš slapčiausių vietų...

- Tai taip pat neįmanoma.
- Kodėl?
- Juk esu kabareto šokėja...
- Žinote ką? Aš šį vakarą ateisiu pažiūrėti jūsų šokių. Atėikite rytoj dar kartą.

Šokėja ateina kitą dieną.

- Taigi, kur gi mane skiepysite, daktare?
- Yra tik viena galimybė, — rimtai sako gydytojas, — prarykite skiepių vaistus!

— O —
Režisorius su žmona miega. Staiga pasigirdo tylus brazdėjimas ir žmona pabudo.

— Kažkas subrazdėjo... — baimingai prisiglaudė prie vyro. Režisorius žiovaudamas pataria: — Dėl viso ko pastatyk šuns lojimo plokštelę...

— O —
Harry aplanko draugus, kurie turi dukterį, pasižymėjusią fechtuotoją kardais. Harry išreiškia motinai savo nusistebėjimą, į ką namų šeimininkė atsako:

jimą, į ką namų šeimininkė atsako:

NAUJAS VADOVĖLIS!

A. Rinkūno "Kregždutė" I dalis

Elementorius, skaitymai ir aplinkos pažinimas I-II skyriai.

Specialiai parašyta pritaikant lituanistinėms mokykloms Kanadoje ir Amerikoje. Kaina \$1.50 (kanadiškiais).

Užsakymus ir pinigus siūsti:

Spaudos Bendrovė

"ŽIBURIAI"

941 Dundas Street, W., Toronto, Ont., Canada

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. DA 6-3859
Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas. Reikalaukit pilno siuntinių sąrašo.

Nacionalinė Visuotinoji Apdraudos Brokerių

APDRAUDA

Siūlome saviems Amerikos lietuviams klientams puikiausią biznio, sveikatos, ugnies, automobilių, nelaimių, išpareigojimų ir langų stiklų apdraudą, kurią galima įsigyti mėnesiniais išmokėjimais.

Platesnių informacijų kreipkitės arba užėikite pas

MR. JOHN SEKERKA, JR.

2616 Milwaukee Ave. Everglade 4-0800

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 9; sekmadieniais iki 7.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SEE IT NOW!

New 1953

CYCLAMATIC FRIGIDAIRE

4 Big Features!

A true Food Freezer PLUS a big Refrigerator!

The Food Freezer is separate, sealed off from the refrigerator. Frozen foods stay store-fresh — never thaw out.

Exclusive Cyclamatic Heatless Defrosting!

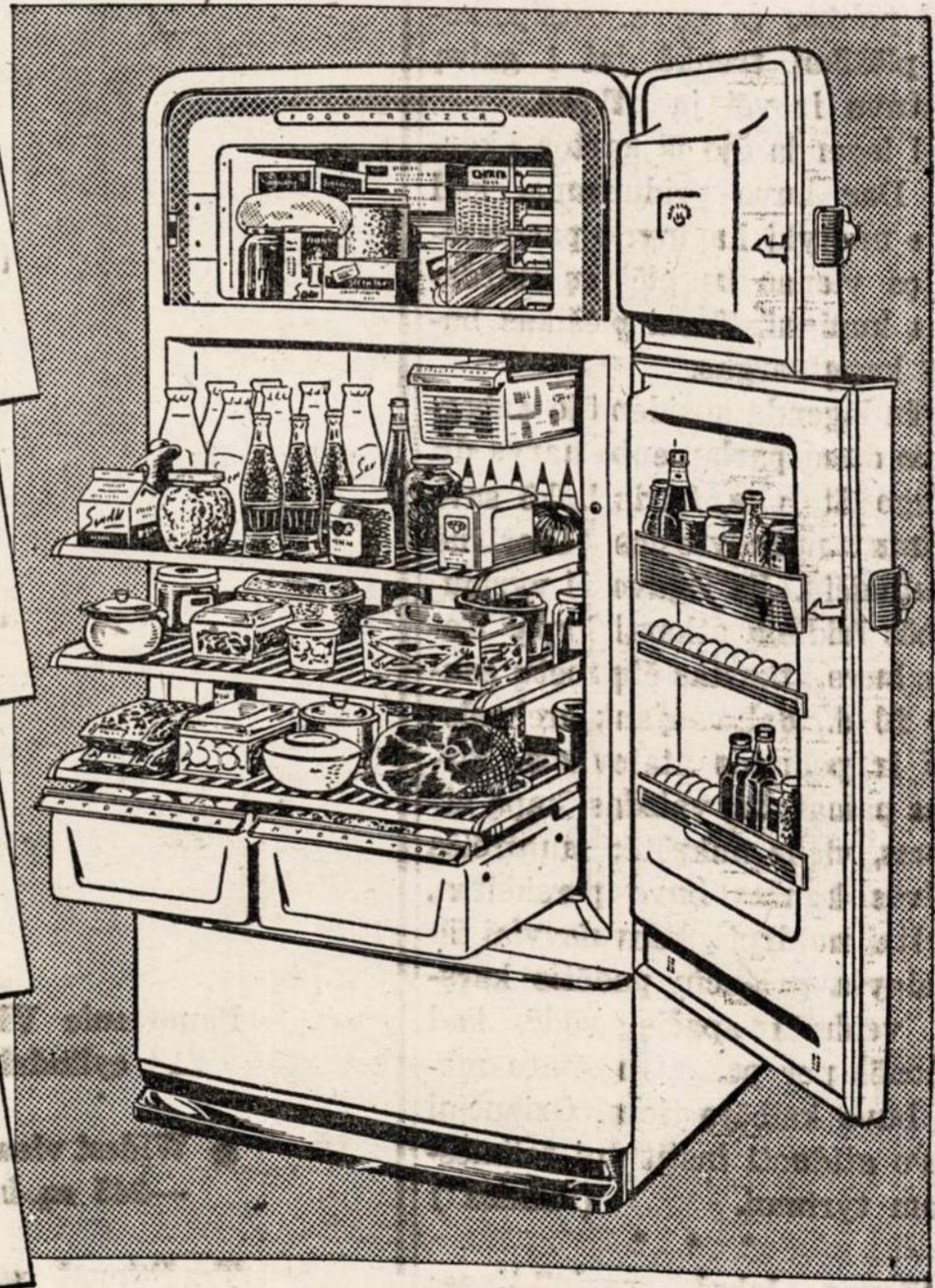
Frost is banished like magic, without HEATERS, CLOCKS, TIMERS or BUTTONS! Pioneered and developed by Frigidaire.

Rust-proof Shelves Glide Out — All the Way!

ROLL-TO-YOU Shelves glide out full-length. Put all foods right at your finger tips!

Wonderful — New Butter Pre-Server

Another Frigidaire exclusive! Keeps butter at safe temperature... slices and serves it in easy-to-spread pats.

Plus All These Fine FRIGIDAIRE FEATURES

- Full-width Food Freezer holds over 73 lbs. frozen food
- Two big porcelain Hydrators hold nearly a bushel of fruits, vegetables
- Lifetime Porcelain Finish on interior
- Quickcube Ice Trays with Instant Tray and Cube Release
- Famous Meter-Miser mechanism with 5-Year Protection Plan
- Sliding Utility Tray for storing small packages
- Rust-proof aluminum Shelves

10.8 Cu. Ft. Imperial Model IS-108 shown.

Ask about all the other Cyclamatic, DeLuxe, Master and Standard Model Frigidaire.

EASY TERMS

SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 WEST 51st STREET

Tel. HEMlock 4 - 7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

9 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, AUGUST 15, 1953

Legenda virtusi tikrove

Iš Kopenhagos neseniai praneštas nuostabus įvykis.

Vienoje Danijos vietovėje nuo seniai buvo pasakojamas šiurpus padavimas apie palaidotą gyvą moterį. Esą, prieš pusantro šimto metų 16 metų amžiaus gražuolė Giertrud ištekėjo už vieno turtingo žmogaus. Po pusmečio ji jau buvo našlė, paveldėdama daug prekybos namų ir ištisas dvi tonas aukso. Netrukus jaunoji našlė susirgo. Giminės ar atstumtas jaunikis mėgino ją nunuodyti, duodami jai didelę dozą opiumo tariamam skausmo sumažinimui. Ligonė nebepabudo. Nebuvo anuomet mados šauktis gydytojo mirčiai paliudyti. Mirusioji buvo palaidota.

Po kelių dienų naktį du vagys atkasė kapą norėdami pasigrobtį iš kapo turtingosios moters papuošalus. Jie numaustė žiedus nuo rankų ir jau lupo auskarus, kai staiga numirėlė atvėrė akis. Vagys nusigando, o taip pat nemažiau ir gražuolė Giertrud, kai apsidairiusi susivokė, kur esanti. Ji pradėjo prašyti plėšikų, kad paliktų ją gyvą. Atsipeikėję plėšikai trenkė jai į galvą kastuvu ir vėl ją užkasė.

Ši legenda ėjo iš kartos į kartą. Dar buvo priduriama, kad apie nuotykį kapinyne pasipaskojęs vienas tų plėšikų mirdamas kunigui. Tasai plėšikas buvęs kapų sargas.

Šia legenda susidomėjo dabartinio danų parlamento narys dr. Viggo Starcka, kuris laikė save tolimu nužudytosios Giertrud giminaičiu. Jis išgavo iš vyriausybės leidimą atkasti kapą. Kapas buvo atkastas šių metų sausio 20 d., dalyvaujant archeologui ir policijos atstovams. Pirmas pamatytas vaizdas, kapą atkasus, visus nukrėtė: numirėlės galvos kaušas buvo perskeltas, pirštai nukirpti, konvulsyviai iškraipyta griaučių padėtis karsite, veidu į apačią, rodė, kad žmonės per pusantro šimto metų buvo kalbėję tiesą. Griaučiai buvo atiduoti institutui tolimesniam tyrimui. ("Žinios")

Stepas labai pasipiktinęs: "Kodėl tu tik su manim flirtavai, Stase? Kodėl tu kasdien su manim važinėji automobiliu? Kodėl leidi kiekvieną vakarą su manim? Kodėl gi tu kiekvienu atveju duodavai progos tikėti, kad tu mane myli? — O dabar staiga aš sužinojau, kad tu su kitu susižiedavusi?"

Stasė nuleidžia gražią galvutę, atsakydama: "Ak, Stepeli, aš tik norėjau savo meilę sužadėti nui išbandyti".

—Jeigu tamsta nori būti sveikas, tai per ištisus metus turi gerti tik pieną.

—O, pone daktare, aš jau kartą buvau praėjęs tokį gydymą.

—Kada?

—Tuoj užgimęs.

* * *

Teisingiesiems ir drąsiesiems skaudi tiesa mielesnė už betkokį melą.

Kiniečių patarlė

10—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, AUGUST 15, 1953

—O, mano duktė nuo pat kūdikystės dienų užaugo su kardu.

—Bet, ponia, jūs turėjote gimdydama labai didelius skausmus iškentėti!

Vyras: Nesuk man galvos, jog eini aplankyti sergančios draugės. Jei nori, aš tau galiu pasakyti kur tu 'eini? Žmona: Dėkui. Nesivargink. Aš pati žinau.

—Ar jūs mylite rožes, ponas?

—Labai! Bet kaip jūs atspėjote?

—Nes aš vadinuosi Rožė.

*"There is nothing finer than a
STROMBERG-CARLSON"*

STROMBERG - CARLSON

Yorkshire

521 CDM TELEVISION RECEIVER

Panoramic Vision console —
21" cylindrical tube

• Widest viewing angle in television
—245 sq.-in. crystal-clear picture

Traditional cabinet in Honduras
mahogany veneers—special swirl-cut on doors

• High-gain strip-type tuner,
quickly adaptable to UHF

• UHF-VHF channel selector dial

• Proved fringe-area superiority

• Noise cancellation control

• Concert-type permanent magnet speaker—tone control

• Phonograph jack for record player

• Rich hand-rubbed mahogany veneer cabinet

• Automatic focus; built-in antenna

**GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE
AND FURNITURE CO.**

2876 West Cermak Road

BIshop 7-3333

Open Monday and Thursday Evenings

KLAIPĖDIEČIŲ VOKIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

MANNHEIME

Atsisakoma "sustingusių reicho sienų". — Pripažįstami Lietuvos gyvybiniai interesai. — "Nenorim atgal į tokį kraštą, kur gyvena aziatai"

1953 m. rugpjūčio 1 ir 2 dienomis eilėje V. Vokietijos vietovių įvyko "tėviškės dienos" rengimai. Mannheime ta proga įvyko Klaipėdiečių vokiečių sąskrydis. Pagrindinis rengimas buvo sekmadienį, rugpjūčio 2 d., Rosengarten (Mozarto) salėje. Jame dalyvavo apie 2500 žmonių, tačiau tai nebuvo vieni klaipėdiečiai, o nemaža dalimi Mannheimo ir apylinkių šiaip tremtiniai ir vietiniai gyventojai. Salė buvo papuošta Klaipėdos, Prūsų Lietuvos ir kaikurių vokiečių vėliavų spalvomis. Pradžioje choras ir orkestras atliko giesmę "Tėvynė šaukia" ir Beethoveno Coriolan uvertiūrą. Trumpą atidarymo kalbą pasakė Erwin Wietstock, Bund vėrtreibener Deutscher Mannheimo apskrities pirmininkas. "Tėviškės dienos" rengimais, esą, norima pabrėžti ryšius tarp rytinių ir vakarinių tėvynės dalių. Kalbėtojas atsiprašė, kad šiais metais "tėviškės dienoje" pirmoje vietoje yra klaipėdiečiai.

Po to kalbėjo Richard Meyer, "Arbeitsgemeinschaft der Memelländer" pirmininkas. "Tai, kas mums rūpi, šiuo metu labiau turi būti pergyvenama jausmais, negu gali būti išartima žodžiais", pareiškė jis. Mannheimo miestas perimęs dabar jau ne vien Klaipėdos miesto, kaip prieš karą, bet ir visą Klaipėdos krašto globą. Toji globa nesanti vien formos or biznio dalykas, tai esąs širdies reikalas. Benamiiai (pazodžiui išsireiškė: "heimatlose Vertriebene") norėtų susilaukti daugiau meilės ir supratimo. Esą labai malonu, kai toks labai didelis skaičius pačių manheimiečių atėjo į šį rengimą. Mannheimo globos sumanymas atėjęs ne iš viršūnių, bet iš apačios. "Jei ir toliau dirbsime kartu, tai, manau, kad perspektyvos grįžti į tėviškę padidės".

Toliau buvo perskaityta keltas atėjusių sveikinimo telegramų. Pakviesti į tą suvažiavimą pabėgėlių ministrai Lukaschek ir Dr. Schreiber neatvyko ir tik telegramomis atsiprašė. Ta proga p. Meyer paskelbė, kad prieš šį rengimą įvykusiame delegatų posėdyje Dr. Schreiber yra išrinktas klaipėdiečių organizacijos garbės pirmininku. Telegramas atsiuntė dar Gr. Gille, Rytprūsų organizacijos vadas, Erika Rock ir keli kiti asmenys.

Mannheimo vyr. burmistras Dr. Heimerich pradžioje pabrėžė "tėviškės dienų" reikšmę apskritai. Girdi, "jei ir nevisos turėtos Vokietijos sritys bus atgautos" visvien reikia puoselėti giminystės ryšius tarp atskirų dalių vokiečių. Istoriniai apžvelgus, Mannheimo globos Klaipėdai suteikimas nesąs

naujas dalykas. Jau 1915 m. gruodžio mėn., kai per Pirmąjį karą rusai buvo išiveržę į Rytprūsius ir ten sunaikinę tūkstančius pastatų, Mannheimas paremė Klaipėdą 50,000 RM pašalpa. Ir vėliau toji globa buvo tęsiama. Pvz. 1925 metais Klaipėdos irklutotojų draugija "Neptun" gavusi pašalpa laivui įsigyti, o 1925 m. Mannheimo miesto taryba nutarė ir formaliai Klaipėdos miestą globoti. Tačiau ir buvęs remiamas tai Klaipėdos miesto įvairūs kultūriniai rengimai tai Klaipėdos miesto teatras, tai miesto biblioteka. Jis pats (Dr. Heimerich) dukart buvęs Klaipėdoje, kai dar vyr. burmistru ten buvęs Dr. Grabow. Jis su malonumu prisiminęs gražiasias Kuršių kopas.

Matyti, vengdamas, kad klaipėdiečiai nesusidarytų sau per daug iliuzijų dėl perspektyvų Mannheime, Dr. Heimerich pabrėžė, kad Mannheimo globa turėsianti daugiau moralinės, negu medžiaginės reikšmės. Tačiau būsią pasistengta, kad klaipėdiečiai būtų čia gerai priimti, nors miestas per karą yra 73% sunaikintas ir tik pamazū atsistatė. Po to burmistras perdavė Meyerui Mannheimo globos klaipėdiečiams dokumentą.

Rudolfo Naujoko kalba buvo pati pagrindinė iškilnių kalba. Mannheimo miesto nutarimas globoti klaipėdiečius esąs širdies aktas, patvirtinąs vakarų miesto prie Rheino domėjimąsi rytais. "Mės turime padėkoti Mannheimui ir už globą, kurią jis suteikė anksčiau, nors "tada mums nebuvo dar taip bloga". "Mannheimo krašto kultūra yra apie 1000 metų senesnė, negu mūsų kultūra. Yra ir paralelių. Naikara galima būtų palyginti su mūsų Dangės upe, o Rheiną — su Marių įtaka į jūrą". Kalbėtojas prisiminė garsųjį poetą Fr. Schillerį, kūręs Mannheime sukūrė kaikuriuos savo garsius veikalus ir kurie čia buvo pirmą kartą suvaidinti. Bet ir Klaipėda bei Klaipėdos kraštas turi svarbių istorinių momentų. Prūsijos karalienė Luiza, Steinas, Hardenbergas, generolas Yorkas (pastarasis veikliai dalyvavęs prie Tauragės sutarties sudarymo) ir kiti kaip tik Klaipėdoje pasizymėję. Klaipėdos miestas tais laikais dar prieš Tauragės sutartį atsimitė nuo Napoleono. Toliau kalbėtojas sumini visą eilę garsių rašytojų, kilusių iš Klaipėdos krašto: Sudermann, Brust, Ernst, Wiechert, Agnes Miegel, o iš jaunesniųjų paminėjo Charlotte Kaiser, Erwin Swars, Erika Rock, knygos apie elnius auto-

(Tėsimys 12' post.)

11—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —SATURDAY, AUGUST 15, 1953

LIETUVIŠKĄ DUONĄ

ir įvairius kepsnius kepa iš tremties atvykęs patyręs Lietuvos kepejas - specialistas

ALEKSAS GAIDJURGIS

STAR BAKERY

738 West 31st Street

Telef.: CALumet 5-2173

(Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted St.)

PRIIMAMI ĮVAIRŲ SPECIALŲS UZSAKYMAI

Visi lietuviai naujakuriai važinėja automobiliais, pirktais

LIETUVIŲ PREKYBOJ HARMONY MOTORS

Vadovauja: Tolius Šlutas, Jonas Talandis ir Sigitas Zubkus

5805-07 S. Western Ave. Tel. REpublic 7-6480

Lucky Girl...

now you can own

...the wonder working

Whirlpool

Fully-Automatic Washer

NEW SHIPMENT JUST RECEIVED!
No more wanting, no more waiting — here's fully automatic washing at its effortless best. See us about YOUR famous Whirlpool — now — before it's too late!

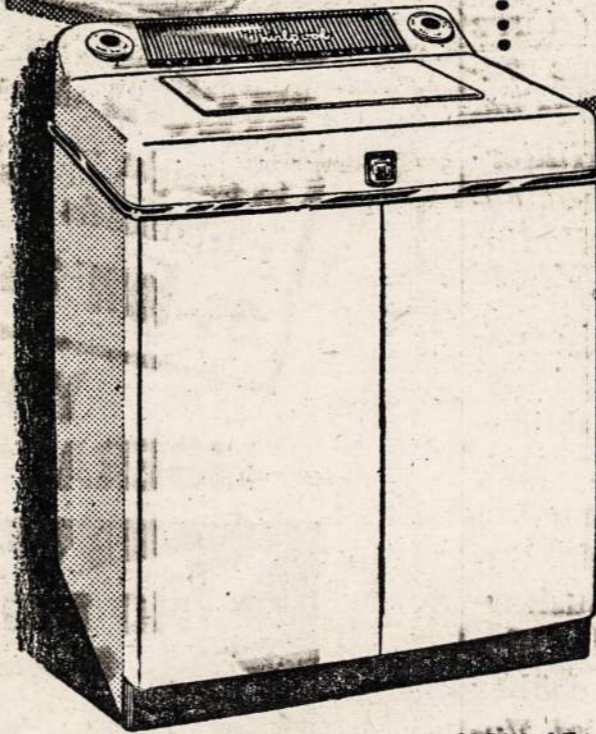
The greatest features in automatic washing are combined exclusively in Whirlpool!

THRIFTY **Suds-Miser** and the **Seven Rinses**
Saves sudsy water for EXTRA duty. Rinses seven separate times!

SUN-FRESH **Germicidal Lamp**
Your own "washday sunbeam"! Floods freshness into wash.

TOTAL-CLEANSING **Aquiflow Action**
Perfecting agitator vitalizes water... gets out ALL the dirt!

STEP-SAVING **Cycle-Tone Signal**
No need to watch the wash... signal does it for you!

... and a dozen more extra-advantages for CLINIC-CLEAN washes and trouble-free performance... including Whirlpool's 5-Year Warranty on Transmission!

NOW AT

GLASER'S FURNITURE & RADIO CO.

5115-5123 S. Kedzie Ave. PROspect 6-1790

Whirlpool

AMERICA'S FIRST FAMILY OF HOME LAUNDERING

(Tęsinys iš 11-to psl.)

rių M. Kakies, o taip pat ir save. Klaipėdiečiai daugiau, negu kitos sritys, yra pasiuntę misininkų į tolimus kraštus. Klaipėdiečių mintys dabar krypsta į praeitį ir ateitį. Tol nebūsią ramumo ir taikos, kol nebus padaryta tikrų sprendimų. Nesą tikras sprendimas, kai be nubalsavimo atskiriamas kraštas, 700 metų priklausęs prie bendros tėvynės. Nesą tikri sprendimai, kai žmonės išstremiami iš krašto, kuriame 1000 metų gyveno. "Tačiau visa, kas yra panašu į 'Grossmanns-sucht' (didybės maniją) reikia iš savo širdies pirmiausia išrauti. Labai sunku yra atsikratyti gundymų pavartoti jėgą. Gal būt tam kartui, pirmu žygiu, tai gali būti sėkminga, bet galutinėje išvadoje tai neapsimoka, nes švytuoklė grįžta vėl į kitą pusę." Jei iš savęs reikalaujame tų dorybių, tai ir iš savo kaimynų jų turime reikauti. Tos valstybės, kurios kitoms tautoms daro nuoskaudų, nėra laimingos. Jei tarp atskirų žmonių reikalingas pasitikėjimas, tai jis reikalingas ir tarp tautų.

"Kas bus ateityje", klausia kalbėtojas. Prognozių yra nedaug. "Ar grįžti prie 1937 m. sienų, ar kitas sudaryti? Jei būtų imamos 1937 m. sienos, tai mes klaipėdiečiai atsidurtume anapus. Dabar tur būt dar per anksti apie sienas spręsti". Kalbėtojas primena, kad dabar Klaipėdos krašte yra apgyvendinta visokių totorių, kiniečių ir kitų aziatų. "Mes nenorime atgal į tokį kraštą ir nenorime gyventi kartu su tokiais, mums visiškai svetimais". Žinoma, ir tie atkeldintieji yra čia prievarta atitremti. "Bet mes negalime grįžti į tokį svetimą kraštą".

"Kaip susidarė Kuršių Marios ir kopos", tęsė toliau kalbėtojas, taip yra ir su valstybių bei tautų sienomis. "Tekantys vandenys vienur krantą griauna, kitur nuneša smėlį ir taip susidaro naujos linijos. Taip pamažu susiformuos ir naujos sienos rytuose. Nėra reikalo, kad reicho sienų linijos būtų sustingusios (starre Reichsgrenzen). Savaime suprantama, kad ir "Lietuvos užnugaris (litauisches Hinterland) gautų tai, kas jam gyvybiškai ir ūkiškai yra reikalinga".

Vėliau įvyko žuvusiųjų pagerbimas. Tarpais choras ir orkestras atliko kaikurias dainas ir muzikinius veikalus. Baigiant, buvo sugiedota viena vokiečių tautos himno strofa. Kadangi iš anksto nebuvo susitarta, kurią strofą, tai vieni giedojo pirmąją ("Deutschland über alles"), o kiti — oficialiai Vokietijoje nustatytąją strofą "Einigkeit und Recht und Freiheit".

Siaurame delegatų suvažiavimo posėdyje dieną prieš tai, tarp kita ko, buvo priimta rezoliucija, kurioje Landsmannschaftten Ostpreussen vadovy-

bė skatinama pasaulio viešumai išaiškinti, kiek ilgai ir kaip plačiai rytai yra buvę vokiški, kad klaipėdiečiai savo tėviškės neatsisako ir kad reikia įgyvendinti Atlanto Chartos garantuotą dėsni apie tautų apsisprendimą, tačiau nepervertinant, kaip ligi šiol kad būdavo, tautinių valstybinių sienų.

(Elta)

— O, išstark, mano brangioji, tuos porą žodžių, kurie man reiškia viską!

— Atsikabink, tu, asile! Vargas mums negresia... kaip matai, esu stiprus ir svei-

kas. O, kaip žmonės sako, ir apsukrus... Joks vargas mums nebaisus...

— Aha... Norėčiau, kad tu verčiau būtum silpnas, kvailas, bet turtingas!

Let Us Remodel Your Old FUR COAT Into A New
FUR LINED CLOTH COAT

Beautiful All-Wool Fabrics
Lovely Colors;
Smart New Styles

OR...
Have it REMODELED
Into a Beautiful 1954
Style JACKET, CAPE
or STOLE at Very
Reasonable Prices.

FOR ONLY **\$68**

OPEN 9 TO 6, MON. 9 TO 9

Come In or Phone
DEARBORN 2-2442
for FREE
Bonded Pickup

MICHAEL JASCARIS
Furs

22 W. MADISON ST.—3rd Floor
25 YEARS OF FUR COAT DESIGNING

NOW! FREE!

BIG
\$30⁰⁰
VALUE!

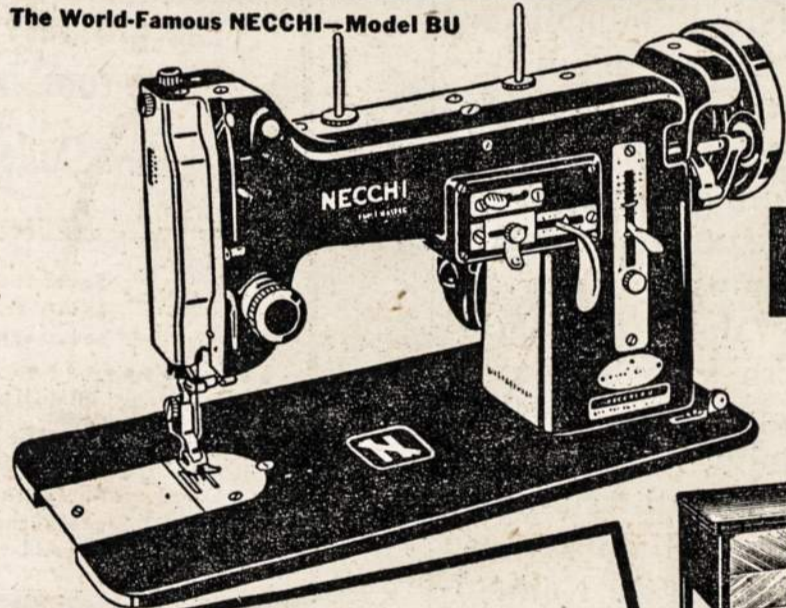
This gorgeous
sewing basket
with every purchase of a
Necchi sewing machine

**WHILE THEY LAST!
FIRST COME... FIRST SERVED!
LIMITED TIME ONLY!**

- Light-weight pinking shears, handy pocket scissors, standard size scissors, pattern tracer, embroidery hoop
- Seam ripper and button-hole cutter, razor knife
- Sewing machine needles, hand needles, needle threader, thimble
- Assorted threads, pearl cotton, bobbins, tape measure, chalk

NO OTHER SEWING EXPENSE! the kit we give you has all you need!

The World-Famous NECCHI—Model BU

NECCHI also available
in straight
stitch models
as low as **\$148⁵⁰**

start sewing
as soon as your
NECCHI
console is home!

- Sews the most intricate stitches automatically
- Makes button holes!
- Sews on buttons!
- Blind stitches hems!
- Sews forward and reverse —straight and zig-zag!

**AND MANY OTHER
OPERATIONS!
ALL WITHOUT ATTACHMENTS**

**YOU CAN OWN A NECCHI for as little as \$00 a month!
LIBERAL TRADE-IN ON YOUR OLD MACHINE**

NO MONEY DOWN
00 months to pay

FREE HOME TRIAL

SOLTIS HOME APPLIANCES
AND FURNITURE

2647 West 51st St.

HEmlock 4-7095